

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 161/2012-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. apríla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti P., spol. s r. o., B., zastúpenej advokátskou kanceláriou S., s. r. o., B., v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. M. S., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 13 CoE/59/2011 z 15. novembra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti P., spol. s r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. januára 2012 prostredníctvom faxu doručená sťažnosť spoločnosti P., spol. s r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), doplnená písomne 1. februára 2012, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 20 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa

čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 13 CoE/59/2011 z 15. novembra 2011 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa návrhom na vykonanie exekúcie podaným 23. júna 2011 domáhala vykonania exekúcie proti povinnému na základe exekučného titulu – rozhodcovského rozsudku Medzinárodného obchodného rozhodcovského súdu v Bratislave sp. zn. 29/2010 z 28. marca 2011, ktorý nadobudol vykonateľnosť 6. apríla 2011.

Okresný súd Bánovce nad Bebravou (ďalej len „okresný súd“) uznesením sp. zn. 3 Er 372/2011 z 12. augusta 2011 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že potvrdil prvostupňové uznesenie ako vecne a právne správne.

Podľa názoru sťažovateľky krajský súd napadnuté uznesenie „... *dostatočným spôsobom a v dostatočnom rozsahu neodôvodnili svoje rozhodnutia, Krajský súd v Trenčíne sa nevysporiadal s námietkami sťažovateľa uvedenými v odvolaní, je možné konštatovať, že odôvodnenie týchto uznesení je v rozpore s právom na súdnu ochranu v zmysle cit. ust. čl. 46 ods. 1 ústavy.*“ Sťažovateľka krajskému súdu v tomto smere vytýka, že neuviedol, „*na základe akých úvah dospel k záveru, že rozhodcovská doložka je v rozpore s cit. ust. zákona o rozhodcovskom konaní (§ 6 ods. 1, § 8 a § 9 zákona, pozn.) a taktiež neuviedol, na základe čoho dospel k záveru, že pre tento nesúlad by mala byť rozhodcovská doložka neplatná*“. Sťažovateľka v sťažnosti vyjadrila presvedčenie, že krajský súd „*svojím postupom znemožnili sťažovateľovi domáhať sa uplatnenia sumy za poskytnuté služby, na ktoré sťažovateľovi vznikol nárok*“. Podľa názoru sťažovateľky tým došlo aj „*k porušeniu sťažovateľovho práva vlastniť majetok zaručeného v ust. čl. 20 ústavy a ust. čl. 1 Protokolu č. 1 k dohovoru*“.

Sťažovateľka na základe uvedeného navrhla, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví porušenie jej základného práva podľa „*čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s ust. čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ust. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a ust. čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd*“ napadnutým uznesením krajského súdu, zruší napadnuté uznesenie, veci vráti na ďalšie konanie a prizná jej náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou,

porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 299/07).

Krajský súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie prvostupňového súdu o zamietnutí udelenia poverenia na vykonanie exekúcie z dôvodu, že exekúciu nemožno vykonať na základe rozhodcovského rozsudku. Podstatou sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, že krajský súd napadnutým uznesením porušil jej základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, právo sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a právo na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

1. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (mutatis mutandis II. ÚS 71/97).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci

v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04).

Ako to z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, krajský súd dospel k záveru o neexistencii relevantného exekučného titulu (rozhodcovského rozsudku) na základe posúdenia rozhodcovskej doložky v zmluve o pripojení ako neprijateľnej podmienky podľa § 53 ods. 1 až 4 a § 54 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov. Keďže rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná a spôsobovala podľa názoru súdu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, posúdil ju ako absolútne neplatnú. V nadväznosti na to konštatoval, že *„akékoľvek plnenie priznané na základe rozhodcovskej doložky, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi je totiž plnením, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi“*.

Podľa § 44 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Z citovaného ustanovenia Exekučného poriadku vyplýva, že všeobecný súd povinne okrem iného skúma aj to, či exekučný titul nie je v rozpore so zákonom, a teda či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania. Jedným z týchto predpokladov je aj relevantný exekučný titul. Bez jeho existencie nemožno exekúciu vykonať. Je preto ústavne akceptovateľný právny názor krajského súdu, že ak neexistuje relevantné rozhodnutie (rozhodcovský rozsudok), ktoré by bolo spôsobilé byť exekučným titulom, tak je daný dôvod na zamietnutie žiadosti o vydanie poverenia na vykonávanie exekúcie.

Ústavný súd v tejto súvislosti taktiež poukazuje na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v rozsudku z 27. januára 1997 vydanom pod sp. zn. 3 Cdo/164/1996 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997 uviedol, že *„súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená.“*

Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že krajský súd zrozumiteľne odôvodnil úvahy, ktoré zvolil pri rozhodovaní o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, pričom právne závery, na ktorých je rozhodnutie založené, nemožno hodnotiť ako arbitrárne. Krajský súd podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom zdôvodnil, prečo nevyhovел návrhu sťažovateľky, a zároveň tým aj reagoval na jej námietky.

Podľa názoru ústavného súdu neobstojí ani námietka sťažovateľky, že v rámci odvolacieho konania čiastočne vzala svoj návrh na vykonanie exekúcie späť, čím sa jej návrh na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie mal stať súladný s právnym poriadkom, pretože ako správne uviedol krajský súd v odôvodnení svojho uznesenia: *„Oprávnený čiastočným späťvzatím návrhu na vykonanie exekúcie neodstránil v podmienkach spoločnosti P. s.r.o. neprijateľnú podmienku – rozhodcovskú doložku v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka.“*

S prihliadnutím na postavenie ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a s poukazom na to, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (resp. základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Predchádzajúce ustanovenie však nebráni právu štátu prijímať zákony, ktoré považuje za nevyhnutné, aby upravid užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom alebo zabezpečil platenie daní alebo iných poplatkov alebo pokút.

K namietanému porušeniu základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd považuje predovšetkým za potrebné upriamiť pozornosť na svoju stabilizovanú judikatúru, súčasťou ktorej je aj právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplynie z toho, že všeobecný súd súčasne porušil aj ústavnoprocené princípy postupu vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. Keďže ústavný súd nezistil porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohlo dôjsť ani k porušeniu ňou označeného základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Nemožno akceptovať ani námietku sťažovateľky v tom zmysle, že zamietnutím žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie došlo zo strany štátneho orgánu k znemožneniu plnenia, ktoré vzniklo na základe poskytnutia služby podľa zmluvy o pripojení, pretože nárok za poskytnutie služby napadnutým uznesením nebol vôbec dotknutý a jeho posúdenie nebolo ani pre rozhodovanie okresného súdu a krajského súdu v danej veci relevantné. Z okolností prípadu vyplýva, že posudzovaná bola len platnosť rozhodcovskej doložky, a tým aj platnosti rozhodcovského rozsudku. Aj keď krajský súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie okresného súdu, ktorým bolo zamietnutá žiadosť o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie z dôvodu neplatnosti exekučného titulu (a tým absencie jedného z predpokladov exekúcie), uvedené nebráni sťažovateľke domáhať sa

na príslušnom súde podľa platných procesných predpisov vydania rozhodnutia, ktorým jej súd prizná nárok za poskytnutie služby vyplývajúci zo zmluvy o pripojení.

Ústavný súd navyše po preskúmaní napadnutého uznesenia krajského súdu v spojení s uznesením prvostupňového súdu dospel k záveru, že z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu nemožno vyvodit' nič, čo by signalizovalo, že ním došlo k zásahu do základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Všeobecný súd svojím postupom aplikoval zákony podľa ich obsahu (v danom prípade predovšetkým ustanovenia Exekučného poriadku) a rozhodoval v zmysle ustálenej judikatúry formulovanej najvyšším súdom.

Ústavný súd konštatuje, že z tohto dôvodu nie je ani taká príčinná súvislosť medzi napadnutým uznesením krajského súdu a základným právom vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ktorá by zakladala možnosť vysloviť porušenie tohto práva po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Preto je sťažnosť aj v tejto časti zjavne neopodstatnená podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde a ústavný súd ju z toho dôvodu pri jej predbežnom prerokovaní odmietol.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ústavný súd o ďalších nárokoch uplatnených v sťažnosti už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. apríla 2012